

MARCZIUS TIZENÖTÖDIKE

Péntek

116. szám.

Pest, július 28. 1848.

Nem kell táblabíró politika.

Előfizethető csak a kiadónál országton Kunewalder házában, vidéken a k. postahivatalnál.

Előfizetési ár:

Július elejétől kezdve fél évre Budapesten házhoszdással 5 ft. Vidékre postán hirtékben 6 ft.

Évnyegyedre Budapesten 2 ft. 30 kr. vidékre postán 3 ft. 30 kr.

Egy hónapos elő fizetést csak helyben, s a hónap első napjától számítva 1 forintjával fogadjunk el.

Hirdetésektől egy háromszor hasábozott sorért, vagy ennek helyéért 3 kr. peng. p. fizettetik.

Pest, július 28.

Tegnap és ma ülések nem tartottak.

A ministerium a katonakiállítás törvényjavaslattal rettenetesen meg van akadva.

Hir. szerint az osztályok a ministeri tervet egymásután vetik el.

Illy helyzetben a mi véleményünk ez; Előtünk két alternativa fekszik, melyek közül egyiknek vagy másiknak okvetlenül be kell következni.

Vagy megmarad a ministerium, az eredeti javaslat mellett, s igyekezni fog arra magának többséget csinálni. Nem lesz csuda, ha ez neki sikerülni fog. Legfeljebb egy pár conferenciába kerül. Ekkor azonban az ország követelt függetlensége porba semmisül. Önkényt és hideg lelketlenséggel mondunk le minden foglalásunkról, melyet a jelen év tavaszán a nemzeti ügy körül tettünk. Ott leszünk, hol 1840-ben, midőn az osztrák hadsereg számára harmincznyolcz ezer ujonczokat ajánlottunk. Felettünk sárga fekete lobogók fognak uralkodni, a midőn a marcziusi pesti választmány a háromszintű még a nagy kaszárnya homlokára is feltűzette. Szóval a magyar saját maga ellen állit hadsereget, maga ellen állitja ki legválogatottabb fiait, és nagyszerűleg szaporítja azok számát, kikben eddig is sokszor okunk volt bizodalmatlankodni.

Ez lehet az első alternativa.

A második, ha a ministerium látva, hogy ellene az oppositio igen komoly s e mellett a sárga fekete

szint, s a nemzeti zászlókat mégis restelné ministerialis kérdésnek tenni; kénytelen lenne törvényjavaslataba a leglényegeseb módosításokat bevenni.

Ez azonban annyit tétele, mint lemondani a politikai lovagiasságról.

Ki fogjuk magunkat magyarázni.

Vannak kérdések, melyek nem lehetnek, nem cabinet-i kérdések, ily annyira, hogy ezeknek hova eldőlését a ministerium tetele mindig hozzá van kötve, akár mondják azt ki világosan, akár nem.

Illyen természeténél fogva, ministerialis kérdések mind azok, melyek a ministerium politikájának sarkkövére vonatkoznak.

Mind például a jelen kérdés.

A ministerium azt hiszi, hogy a haza úgy lesz megmentve, ha ujonczainkkal csak a rendes katonaság meggyérült sorait egészítjük ki, ha honfiaink a német commandoszó, idegen színek, és idegen tiszték parancsa alá helyhezletnek, szóval ha marad a katonaság a régi lábbon.

Az oppositio ellenben azt hiszi: a haza úgy lesz megmentve, ha különálló, független és egészen nemzeti szellemben szerkezett hadseregünk leend.

A két eszme között illy lényeges különbség van, hogy ennél eltérőbb két ellenkező pontot ki sem lehetne jelölni.

A ministerium az oppositio ajánlatát veszedelmesnek tartja, annyira, hogy az oppositio elvének elfogadása esetében, ők tovább a felelősséget magokra nem vállalhatják, s azért a tárczát által kellend adni azoknak, kik a szavazatnál győznek, s a kik a győzelme elv mellett, már most a felelősséget kötelességüknek tartandják magokra venni.

A két vélemény tehát egymással egészen két ellenkező eszme. Éjszak dél, fehér fekete.

Itt alkudni nem lehet, itt a ministeriumnak győznie kell, vagy bukni.

Most, ha a ministerium a javaslat ellenében nagy oppositiot vesz észre, s elfogadja az annyira lényeges módosításokat, s tárczáját tovább is megtartja akkor politikai lovagiatlanságot követ el.

Bnyit mondunk mi magyarok, mi gyönyörűségűs táblabíró nemzet.

A francziák illy esetben többet mondanának; mert ha látnák, hogy a ministerium illy módosításokat fogad el, melynek elfogadása egyszerű mind az ő előbbi politikájakat teljesen roszalja, elveti, haszontalannak, vagy pláne veszedelmesnek declarálja, s a ministerium hivatalában tovább is megmarad: Párisban az utca gyermekek kiáltásának rájuk: s szemökbe mondanák, hogy

önök minden áron csak miniszterek akarnak maradni, önöknek nincs meggyőződésük, önöknek csak a hatalom kell, önök nem gondolnak semmivel, csak a ministeri fizetést akarják húzni!

Igy beszélne a francia.

A magyar pedig bámulai fog azon, hogy az ő magas ministeriuma milyen loyális. Csak nézze el az ember, fogják mondani, milyen drék kormány, hogy hajolt meg a közvélemények, illyenben lehetlen, hogy az embernek bizodalma ne legyen: azért éljen, éljen, és százezerszer éljen, a minoritás pedig törpüljön el.

És midőn a táblabírópárt: a nagy többség, így beszél azoknak, kik a parlamentariz élet lényegét ismerik, nincs más mit tenni, mint keresztet vetni a házra, és szépen aludni menni.

Parlamentaris élet, jó éjszakát önök!

Mondjunk egy nagyon nagyon világos szót.

Mit akar a ministerium? Készakarva, vagy öntudatlanul teszi egymás után a retrograd lépéseket?

Nem. A ministerium nagyon jól tudja, mit csinál, tudja hova néznek tettei.

Tudja Pál mit kaszál.

A ministerium egy borzasztó tévedésben van, előtte folyvást egy rémkép lebeg, mely azonban nem létezik.

A ministerium azt hiszi, hogy midőn az olasz úgyról, a hon védelmére kiállitandó fegyveres erőről, s majd egykor az elvállalandó statusadásról lesz szó, a kérdés mindig ez: Kövessük a ministerialis politikát, mert az ellenkező eset annyi: mint elválni Auszriától.

A ministerialis hajó midig e két vészsziklát látja maga előtt.

A baj pedig onnan van, hogy a mi remegő, és féfének ministeriumunk mindig kettőt lát, holott előtünk csak egy a veszély, egy a szikla, melyen hajótörést szenvedhetünk.

Egy a veszedelmes szikla. És pedig az, a merre a kormánypárt hajóz. Az ország maga rohan vissza az előbbi állapotba, még pedig a legszabályszerűbb logicával, és vaskövetkezetességgel.

Pedig a másik szikla nem is létezik. Az nem igaz, hogy a ministerialis politicanak alternativája az volna, hogy váljunk el Auszriától.

Az alternativa az, hogy legyünk erősek, legyünk függetlenek, s akkor, ha a dynastiához még

is hívek leszünk, az lesz az igazi, a valódi hívség: mert a mostani olyan, hogy ha akarunk sem lehetünk hivatlenek.

És most rá jövünk az ígért nagyon nagyon világos szóra.

Halljuk.

Kérdés támad. Mért irtózik a ministerialis párt annyira attól, hogy egyszer valamelyik kérdés oda vezet, hogy vagy folyjon vissza a birodalmi kormányba ismét valami a magyar ministerium hatalmából vagy váljunk el Austriától, mit Kossuth hírlapja így fejez ki, törésre kerül a dolog.

És midőn ezt kérdeztük, mért irtózik a ministerialis párt annyira ezen elszakadási kérdéstől, képzeljük mint bámul a táblabíró kérdésünkön, és mondja magában. Hát csak azért mert csaknem fog a ministerium crimen laesae majestatis elkövetni.

De nem úgy van a dolog. A crimen laesae majestatis, a mai világban átkozott teoriákon kezd megfenekül.

Succensus justificat.

Ha elszűl, dicsőség, ha el nem szűl, veszedelem. A világhistoria a legirtóztatóbb hazugságok lajstroma. Ha a februári francia, s ha a marcius bécsi forradalom legyőzetik, képzelhetjük, minő sors várta volna a forradalom kezdőt, különösen a bécsi primipillusóknak, azoknak leendett volna az ur isten irgalmas kegyelmes, midőn most a historia neveikre millió koszorúkat szór.

A politikában azon szerződéseknak, mellyek nem valamely népnek közvéleménye által kötöttek, vagy ha úgy kötöttek is, későbbben károsakká válnak, idejük nagyon lejárt.

A politikában az illynemű, s más nevében és más bűrére kötött szerződések, ha van rá erő, mindig megsemmisíthetők.

A bátrakat a historia mindig koszorúkkal fogja dicsőíteni.

Ez európai doctrina. Ezt kell tartania a ministerialis pártnak is.

És mégis ha csak távolról is megpendül az, hogy ezen, vagy azon kérdés végén a dolog törésre vezethetne, hát már annyira hanyatt esnek.

Itt vagyunk:

A ministerialis párt áll a magasb aristocriatából a táblabírákból kik magokat rendszeren az aristocriata után szokták comportálni.

A ministerialis párt, nem magyar nemzeti párt, hanem az önédek pártja...

A ministerialis párt, ha csak látszólag is, egyszer arra vitetnék a kérdés, hogy váljunk el Austriától, nem tudnák mit tegyenek, hova forduljanak, elvesztenék észököt.

Ezen emberek a kérdés világos feltételétől azért irtóznak, mert nagy zavarba jönnének, ha a két párt közt választaniok kellene.

Ha a magyarhoz csatlakoznának, a németek győzelme esetére úgy járnának, mint Rákóczy, Bercsényi, és támadnának a sötétből új Károlyiak.

A némethez pedig a mostani ministerialis párt azért nem igen szeretne pártolni, mert ezen embereknek igen tetszik az, ha ők mint nagy hazafiak passirozhatnak ez árva hazában.

És e miatt látjuk őket, mint kerülgetik a bokrot, mint huzzák, halasztják a dolgokat.

E halogatás, és határozatlanság alatt, azonban a nemzet észrevétlenül a német torkába fog.

Egy tisztán nemzeti politikával azonban legálább még megmenekülhet.

A német, mióta szomszédok vagyunk, mindig megcsalt minket, a ministerialis párt most azzal biztatja magát, hogy ő fogja megcsalni a németet.

Pedig rendszeren az csalatik meg, a ki másban bizik, tán a német nem bizik bennünk, sőt ellenünk a horvátokat felbujtogatta. És mi a táblabírósságig szegény lélekkel milly rettenetesen bizunk bennök, sőt azzal biztatjuk magunkat, hogy ha mi Olaszországra serget küldünk, ha a német systema alatt nyögő sorkatonaságot kétszázszézerrel megszaportítjuk, hogy azután a német háladatosságból megtartand alkotmányos függetlenségünkben.

Azt várjuk csak! —

A mi kedves radeczkianus hadügyministerünk (a ki előtt, azonban mint katona előtt, örömet meg hajlunk,) a mai szent napra dicsőségesen ki tett magáért.

Ma, a Közlönyben rakás számra jöttek a mulatságnál mulatságosb hadügyi rendeletek.

Mióta a magyar nyelv létezik, soha illyen összekuszált stylust az ország nem hallott. Aztán a gondolatok gyermekes menete, a sületlen okoskodások, szokatlan és értelmellen phrasidok. O isten bocsásd meg bűntünket, de ma bár merre vezérel a sors, minden felé csak Mészáros parancsait olvasgatták, s úgy nevettek rajta mint hajdanában midőn a híres Nyelvpritty először megjelent. —

Hanem van a rendeletek között egy olly szegény, egy olly kisszerű, hogy azon az ember csak teljes szívből szánakozhatik.

Az opposition 79. számában egy Brodonov nevű tiszt kegyetlen bánás miatt meg volt róva.

Erre a hadügyminister, a legkomolyabb arczczal elkezd decretaliter beszélni.

„Én, mint a hasa felelős hadügyministere sz. kötelességemnek tartom a hadi tisztek becsületét alaptalan rágalmak ellen védeni és ok nélküli megtámadásokat visszatorlani...”

Ah! a parvarba. Efféléket gondol ön, minister ur, kötelességei közzé számítani.

Nagyon kisszerűleg fogja fel ön dicsőséges állását. Meg is látszik angyali kedves törvényjavaslatából.

Hanem azért reméljük az opposition egy redős homloktól csak nem fog megjedni.

Ha Brodonov ur meg van sértve, neki joga van azt keresni, de írva lelkünkre mondjuk, azt nem tudjuk elfogni, mit avatja be magát a hadügyminister.

Hát egy kameralis ispánt valaki megsért, Kossuthnak kellene bele szólai?

Magosabb eszmékkel foglalkozzék ön minister ur.

MINISZTERIALIS mint pesti önkormányzat sora a riasztó körülményekben van.

A lehetségesebb rész saját költségén szerelte fel, a készitő el magát; de azon osztály, mellynek egyébe nem lévén, csak szivet és kardot nyujthat áldozatul, — miután a kormány részéről meztelen fegyvernél egyebet nem kaphat, a mellözhetlenül szükséges szerek hiányában hü azéljában akadályosva van. Ez okból a vészbe dült hon szent szózatával kéretnek fel a Budapestiek, hogy a saját kebelökből vállalkozott szegényebbsorsu önkéntesek kellő felszerelésére, kit a közhaza érdekei mellett az ő személy, és vagyonbátorságok oltalmára véreket felajánlák, vagy készítményekkel (köpeny blouse, csákó, bakkancs, töltés tok) vagy kézpénzzel járulni polgári nemes, és mellözhetlen kötelességöknek ismerjék.

Áldozataikat szivesek leendnek az ezt hirdető lapszerkeztők elfogadni nyugtatóvány mellett, a servitakeriben foglalkozó nemzetörségi térparancsnoksághoz nyugtatóvány mellett beadni, s a lelkes segélyezők névjegyzékét adományaikkal együtt lapjaikban közölni.

Budapesten julius 27-én 1848.

Földváry Lajos m. k.

Örnagy.

Figyelmeztetnek a radical kör, és képviselő tábla tagjai, miként a serviták kertjében a kör nyáralója már megnyitott, hol délben és este a legillőbb áron lehet étkezni.

A lehető pontos szolgálatról egyesület gondoskodott.

Havonkint előfizetés is elfogadtatuk. 4. étel 10 f.

Pesten, julius 26-án.

Szerkeztő.

A 202 számú Wiener Zeitung utolsó cikkében leczkét kapunk az iránt, mikép bánjunk a felázadt horvát megyékkel, vagy is inkább az illyekkel. —

Az érintett famosus hosszú cikkéből utoljára is csak az sül ki, hogy a horvát megyék belkormányzatát a lázadóknak szeretné általunk át engedtetni; melly lázadóknak saját financiajok nem lehetvén — mert pénzök nincs — azt a Wiener Zeitung kegyelméből megtarthatjuk, hogy legyen miből a lázadókat tartatani, és miből Austria számára, — mellynek fővárosa a közös central hadi ministerium herbergje szeretne lenni, — a saját vértükből kiállított hadsereget táplálhatók.

Hazánk szüksége esetében a kaiserlich königl. oestreichisches Kriegsministeriumhoz a saját pénzén kitarított saját katonáiért legálázatosban koldulni mehetvén, azért Austria olly kegyes lenne, a magyar királytól, és nemzettől még a hadörséget elfogadai, és birodalmába kapcsolni.

Nós polgártárs? nem nyul e mind két kezével öröm itassan, e dicső alku után?

Vagy tán nem hiszi ön, hogy Austria olly kegyelmés lenne ez alkut elfogadni? — attól ne tartson, csak nyuljon utána; a Wiener Zeitung biztosítja önt, hogy Austria az alkut elfogadja. Tehát szaporán, mert a mit most szabad alkudozási szin alatt tehet, arra önt később kényszerítenék. —

A Wiener Zeitung azt mondja, hogy badi tárczánkat szükség kényszerítte miatt is kell Bécsbe vinnünk, mert Austria Olasz ügye miatt bennünket nem segíthetvén, a bűnös egynehány megyénkkel nem végezhünk, hanem a rövidébet huzandjuk, vagy is más szóval, a lázadó horvát megyék legyőzendik a dicső magyar nemzetet. —

De kedves Wiener Zeitung! hagyja magának megmondani, hogy a magyar nemzet illy kényszerítő szükségétől nem tart; mert Magyarország az osztrák birodalom irányábani jelentősége felett magával tisztában van; hazánk Austria irányában önállóságát védve erősebben állhat mint avval véd- és támadó szövetségre lépve, mert utóbbi esetben, ha az ingatag birodalom egy jobbról, vagy balról jövő kicsiny s fris léghuzam által összerokadt, vele bukna, hogy pedig a körülmények után ítélve nem sokára mondhatandjuk el Austriáról, hogy volt; azt tagadni ki lenne képes?

Tudja isten! hazánk ezen nagy jelentőségét épen csak Austria nem akarja felfogni; de a kis hamis dáma aligha nem csak teteti magát, mert hiszen hazánk eme jelentőségét nem csak a burkus király Fritz irta M. Theresia idejében a történet könyvébe, hanem azon kívül az első francia köztársaság is, melly Ferencz volt királyunknak nem mint római esászárnak, vagy cseh királynak, hanem csak egyenesen mint magyar királynak tizen hadat.

Mondom hát polgártárs, az a Wiener Zeitung által ránk tukmált kényszerültség szüksége nincs itt, de nem is lesz; mert mi lehetünk Austria nélkül — megtartván mindazonban az ugyanazon egy közös fejedelem alattiság által megkivánt örökös békét egymás közt; mert különben, ha Austria ezt áthágja reánk nézve az egy közös fejedelem alattiság kötelezettsége megszűnik; — de Austria nem nélkülünk; mivel a mikor mi elhagyjuk őt, tudja a manó, kiknek leszen prédája. —

De a Wiener Zeitung azt is mondja, hasábjain — át olvashatólag, hogy hadi tárczánkat a pragmatica sanctio folytán Bécsbe vigyük, mert ezen sanctio által hazánk a szétoszthatlan osztrák birodalomnak kiegészítő része lett, annak tehát egységét védni köteles; mi leginkább csak az által éretik el, ha a hadi ügyek mind rájuk, mind ránk nézve egy középponti ministeriumtól függenek, melly ministeriumnak székhelye lennő Bécs.

E pont fontosságát annál inkább mindenki beláthatja, mert nemzetgyűlésünk tagjai közt is vannak, kik csupán csak a pragmatica sanctio miatt ígérték az adresse-ben Austriának az olaszok ellen katonát.

Én ugy tartom, hogy e csiklandós kérdést legalkalmasabban megoldhatni, ha annak eredetét és fejlődését taglalván, ugyanannak mostani mi-
ben állására átgöyünk.

Harmadik vagy is Habsburgi Károly több önálló országok királya lévén, több koronákat hordott fején, volt ő ugyan is magyar király, cseh király, Austria főhercege s. a. t. Mint magyar király Magyarországot egységében fenntartani köteles, mint cseh király Csehország irányában ugyanezen kötelezettséggel bírt, mi folytán mint magyar király nem indíthatott háborút Csehország ellen, mert másként Csehország irányábani kötelezettségét szegte volna meg; s így viszont; mi oka annak, hogy a III. Károly országglása alatt állott önálló, egymástól független s szabad országok egymás irányában örökös békében valának kötelesek élni, ne hogy az egy közös fejedelem alattiság eszméje sértessék.

De ha III. Károly magyar király p. o. a porossal háborúskodott, a cseh király 3-ik Károly nem volt köteles Magyarország mellett tétleg fellépni, mert a cseh király Magyarország egységét fenntartani nem köteles, s viszont. E szerint 3-ik Károly országglása alatt volt országok örökös békében éltek egymással, kizárván minden offensive és defensive szövetséget; ámbár ez országok ideiglenesen, mint idegen nemzetek szokták öszszeszoövetkezettek.

Ezen király fiúörökös nélkül meghalván, az országglása alatt lévő többrendű országok atarra kérte, hogy addig míg leányágáról utódja leend tartanók meg ezt királyunknak.

Ezen az országoktól elfogadott királyi propositum a Pragmatica Sanctio név alatt ismeretes. —

Itt már most kétfelé ágaznak el a vélemények, vannak t. i. kik ez által a többrendű, egymástól független országok közt eme sanctio előtti viszonyt nem tarták megváltozottnak; s így ezek szerint a pragm. sanctio keletkezte után is nem állott más törvényben, mint az egy közös fejedelem alattiság eszméjének mindaddigra megállapittatása, még Károlynak utódai — ha csak leányságáról is — léteznek; a pragmatica sanctio után is tehát csak egymás irányábani örökös béke viszony, nem pedig defensive és offensive örökös szövetségi viszony volt törvénye a többrendű, Károly uralkodó oálczája alatt álló, de különben egymástól független országoknak.

Mint hogy, kik ez véleményben vannak, hazánkat tagadják kötelezettnek lenni arra, miszerint Austriának az olasz ellen bármiféle segedelmet is adjon, vagy pedig pláne a hadi tárczánkat Bécsbe tegye át, ugyanazért ezen véleményen levőkre nézve, nincs mit nekik mondanunk.

De nyilvánítottam itt egyszersmind, hogy én is e véleményen vagyok, mert a történet ugyan ezen 3-ik Károly alatti és Mária Theresia alatti időkből teljesen ez vélemény mellett harczol, mert midőn az első Anna orosz czárnével szövetkezve hadat viselt a török ellen és ezen Serviát Bosniát, és Oláhországot elvesztette, Magyarországnak ezen beavatkozása ellen a magyar nemzet protestalt, és 3-ik Károly e tette miatti felkelését a magyar nemzetnek alig ha nem csak halála által kerülte ki. Továbbá pragm. sanctio ez értelmezése mellett II. Mária is bizonyított, melly király, midőn őt külellenségei csak magyar királynak akarták elismerni, nem követelt segítséget a magyar király nem ellenségei ellen, sőt igen is könnyező szemekkel kérte magyarjait, ne engedjék a ma-

gyar királynak többi koronáit elveszni, melly kérelmét a magyar nemzet nem kötelezettségből, de királya iránti lelkesedésből hallgatta meg, melly segédhez nyújtását a magyar nemzetnek II. Mária sok jó tét által elismert, és meghálalt, mert így kapcsolta vissza hazánkhoz Gallicziát és Lodomériát, mellynek hazánktól azóta elszakadását semmi Austriával kötött alku nem mond ki, s melly e szerint jelenleg a magyar, de nem austriai koronához tartozik.

Vannak olyanok, kik a pragm. sanctioiban olly törvényt hisznek létezni, miszerint hazánk a szétbontatlan austriai birodalom egyik kiegészítő része lévén, annak egységét minden ellenség ellen védeni kötelezett, s ez okból hiszik azok, hogy köteles hazánk Austriának segedelmet adni az olasz ellen, sőt némellyek azt is, hogy tulajdon független hadi tárczánk nem lehet, minthogy ez a szétbontatlan osztrák birodalom egységének megvédését nehezitené. Ezek kedvéért feltéve tehát, de nem megengedve, hogy a pragm. sanctio az egy közös fejedelem alatt lévő országokat az egymás közt örökös defensive és offensive szövetségre szoritja, már legtöbbet felteszünk, mivel birodalom akkorában nem lévén, nem lehettek az említett országok annak kiegészítő részei.

Ha e pragmatica sanctioi kérdést így vesszük, akkor Károly király Magyarország felett, mint több önálló, független, s szabad országok öszveségében foglalt magában véve önálló, független, s szabad ország felett uralkodott; melly országunk az érintett országok öszveségében foglalt más országokkal csak annyiban van öszszefüggésben, mennyiben nem csak a maga közti béke, hanem az azokkal kötött örökös defensive és offensive szövetség megtartására köteles.

Károly meghalván, II. Mária ezen több öszszeszoövetkezett országok mindegyikének külön lett királya, nem pedig ez országok öszveségének császára, innét a pragmatica sanctio Magyarországot nem tehetett valamely birodalom kiegészítő részévé.

Ezen viszonyban állott az öszszeszoövetkezett országok öszvesége mind addig, míg bold. Ferencz királyunk, — ki egyszersmind római császár czimével bírt, — ettől Napoleon által megfosztva nem akart több önálló, független, s szabad országok öszveségének uralkodója, hanem inkább valami mixturából készült birodalomnak császára lenni, s így az az előtt önálló, független s szabad országokat ugyananyai tartományokká lealacsonyítani igyekezett.

Már most ha fel is tesszük, hogy a pragmatica sanctio az egy fejedelem alatti országok schutz und trutz szövetség követését foglalja magában; mégis minthogy Ferencz magyar király a kormánya alatt volt, többi országokból egy birodalmat alakított, ez által Magyarhon, melly sem osztrák birodalommal, sem birodalmi tartományokkal — minthogy egyik sem létezet a pragmatica sanctio keletkezésakor — örökös trucz und schutz szövetségre soha sem lépett, szövetséges társai lenni megszűnve, szövetségesei közül egy maga maradt hátra, tehát világos minden szövetségen kívül, semmi szövetség megtartására nem kötelezve, mivel régi szövetségesse nincs, ujabban senki mással nem szövetkezett.

Magyar hazánk e szerint Ferencznek birodalom alakítása által, azon állásba ment vissza a királyának uralkodása alatt álló másik ország, — melly nem más, mint az osztrák birodalom irányában, melly állásban volt III-dik Károly királynak nem magyar országaihoz.

Igy jelenleg a két országnak egy közös fejedelem alattiságának eszméjétől feltételezett örökös békét, köteles hazánk az osztrák birodalom, ez pedig önmagunk irányában fenntartani, de ha egyiknek vagy másiknak külellenséggel van dolga, ez ellen egymástól segédelmet nem követelhetnek.

Olaszország ellen mi magyarok tehát, nem vagyunk semmikép sem kötelezve Austriának segédelmet adni, még akkor sem, ha a Wiener Zeitung s több képviselőink szerint a pragmatica sanctio magában foglalta volna is a hazánk és a habsburgi ház többi országai közötti, tölem feltételezett, de meg nem engedett, — trutz und schutz szövetséget.

Vigasztalja magát, W. Z. mert ön mindent megtett, mit tehetett, és nem ön lesz oka, hogy hadi tárczánk Bécsbe nem sétáland; hiszen ön még azt is ígerte, hogy, ha a hadi tárczát Bécsbe visszük, és separatisticusok nem leendünk, néha néha egy elkorcsosodott magyart is tennének meg önök hadi miniszternek.

A mi azt illeti, ad é magyar hazánk Austriának az olaszok ellen segédelmet; ámbar pragmatica-sanctio bennünket nem kötelez, mégis ezen kérdést a maga idejében a magyar faj, — értjük itt a romlatlant — és a magyar hadsereg egyetértő nyilatkozata fogja eldönteni.

Vizsgay.

Franciaország.

A nemzetgyűlésen az ingyentanítási törv-feltett heves vita folyt; melynek az a haszna lőn, hogy a pártok élesen kitűntek.

Világos most, hogy a nemzetgyűlés kétféle elemekből áll; olyanokból, kik nem csak republica címet akarnak, hanem valóságos republicai intézvényeket is, és olyanokból, kik a republicai nevezetet ugyan akarják, hanem borszadnak minden lépéstől, melly az ígét testté változtatná.

A monarchia is kimondta azon elvet, hogy mindenki bármelly állásra a társaságban eljuthat, de ez csak phrasis volt. A republica mindent elkövet, hogy ez elvet életbe is léptesse.

Bethmont igazságügyminiszter lemondván, helyébe Marie ház elnöke lépett. Marrast lett házelnök. Cavaignac mádon jelenté a háznak, hogy Marie-t bizza meg a tárczával ekkép szól: másodszor választ a kormány oly férfit miniszternek, ki a ház bizalmát annyira bírja, hogy általa elnökének választatott. Ez által a kormány újból tanubizonyoságot tesz a ház iránti mély tiszteletéről.

Ily hangon beszélik a házzal, Frankhonban a ministerek; Magyarhonban mint közelebből hallani lehetett, más formán. Pedig Cavaignac czime ugyan miniszter, de hatalma dictatoré, Batthányi czime pedig, hasonlóképp miniszter, de hatalma szolgabíróé, — ez a különbség.

Olaszország.

Olasz lapok szerint az osztrák seregnek Ferrarától visszavonulását azon hír okozta, hogy Modena felől egy piemontesi sereg közeledett. — Hír szerint a piemontiak Bava vezérlete alatt, az osztrák sereget a Pónál utolérték. Az olaszok győztek, s az ellenségnek egyét s mindenét oda kellett hagynia, sőt mondják, hogy Ferrara is a győztesek kezébe esett. Ez azonban nem hihető. Mantuát 27,000 ember blokírozta. Ezek közt 9000 lombardiai, 3000 önkénytes a többi piemontiai, 500 croathól álló zászlóalj fogtak el.

— A turini ministerium fegyvert vett Frankhon, Anglia és Amerikától. Ezek nem kiabálnak annyit mint mi magyarok, hanem gondoskodnak magokról. Tudnak fegyvert is szerezni, csak ez az élethetetlen magyar ministerium nem tud semmit.

Lemberg.

Itt nagy ingerültség van, hihető hogy a katonaszedés miatt. A national comité 11. Juliusról felszólítást bocsát ki, mellyben inti a lakosokat a közcsend meg nem zavarására, bárha a katonaszedés nem törvényszzerűleg való kezelését elismeri.

HIRDETÉSEK.

Felszólítás.

Értésünkre esett, Schumájjer Ignác, Pest városa nemzeti huszárörsereg főorvos úron elkövetett méltatlanság, — miért? szeretnők tudni okát, mert tudjuk, hogy az általános polgári bizodalmat bírja, és így csak egyes hasztalan nézetek szülhettek ellene méltatlanságot; e tekintetben őszintén nyilatkozni őt felszólítjuk a polgári életből többek.

Magyar közlekedési vasút.

Naponkinti indulások 1848-dik Május 20-tól Augusztus végeig.

A t. cz. utazók kértnek, sziveskedjenek legalább egy negyed órával az elindulás előtt a pályaudvarában megjelenni,

Gőzhajók járása.

A. A Dunán.

Pestről Bécsbe naponkint reggeli 6 órakor, Győrrel közlekedéssel.

B. A Tiszán.

Szolnokról Szegedre, Tittelbe és Zimonyba, Pesttel kapcsolatban: minden kedden.

„ Szegedre: minden szerdán és szombaton.

„ Tokajra: minden csütörtökön.

Szegedről Szolnokra: minden hétfőn, csütörtökön és szombaton.

„ Zimonyba: minden szerdán.

Zimonyból Tittelbe, Szegedre és Szolnokra; minden csütörtökön.

Tokajból Szolnokra: minden vasárnap.

Indulási idő Szolnok, Tokaj és Szegedről: reggeli óra.

Minden kedden indul egy vontatógőzös Szegedről Zimonyba, és minden pénteken Zimonyból Szegedre.

Az első os. kir. szab. danagőzhajózási társaság főügynöksége.

Megjelenik e lap MINDEN ESTE. Előfizethetni e lapra Pesten a Lukács László nyomdájában (Országuton Kunewalder házban). — A vidéken a postahivataloknál. EGYES SZÁM ára 3 kr. pp.

Felelős szerkesztő Pálfi Albert. — Nyomatja és kiadja Lukács László. Országut, Kunewalder ház.